

Hermann Göring, ijdel tot in de dood

Eric M. Warburg was een van de eersten die Hermann Göring in mei 1945 ondervroeg. Direct na de verhoren schreef hij zijn indrukken van de Duitse luchtmachtchef op:

De ondervraging van Hermann Göring was de meest interessante die ik deed voor de luchtmacht. Niemand was meer gekwalificeerd om de vragen te beantwoorden die ons bezighouden dan Göring, die sinds 1935 het bevel voerde over de Luftwaffe. Geen wonder dat we meer dan vijfhonderd vragen hadden voorbereid [..].

Ze omvatten niet alleen de lange oorlogsjaren, de Battle of Britain, de aanval op Rusland, de strijd in de Middellandse Zee, het Duitse tegenoffensief voor D-Day, de luchtafweer van het Reich tegen onze steeds toenemende bombardementen.

Het ging natuurlijk ook over Görings geschil met Hitler, de ongelooflijke spanningen tussen de top-nazi's en de generale staf, de nazi-wereld van intriges, gevechten en bedrog waarin Göring een prominente rol speelde.

Toen Göring voor het eerst de verhoorkamer binnenkwam, droeg hij een blauw overhemd en een grijze trui en leunde hij zwaar op een wandelstok. Hij ging op de bank zitten, die hij met zijn 113 kilo helemaal vulde. Tijdens latere verhoren droeg hij zijn grijze maarschalksuniform met enorme epauletten, die volgens Duitse officieren van massief goud waren.

Aanvankelijk speelde hij de rol van gebroken man. Hij was zonder twijfel intelligent, of liever gezegd sluw, en hij leek niet onder invloed van drugs te zijn. Zijn intelligentie werd echter overschaduwd door een ongetwijfeld pathologische ijdelheid. Ze was zo bot dat ze in bijna al zijn antwoorden doorkwam.

Om het langdurige verhoor te vergemakkelijken, deed ik me voor als een Zweeds-Amerikaanse officier die de eerste vrouw van Göring had gekend. Göring toonde zijn ijdelheid en zei: "Natuurlijk wil ik niet klagen, want ik krijg genoeg te eten, maar ik moet dit kleine appartement delen met drie andere krijgsgevangenen die alleen maar generaals zijn.

Als ik eraan denk,' riep hij uit, terwijl hij dramatisch zijn voorhoofd met zijn enorme, grove hand vastgreep, 'hoe

goed we die oude, eerbiedwaardige maarschalk van Frankrijk, Pétain, hebben behandeld, en die man was tenslotte maar maarschalk. Maar ik ben de Reichsmarschall.”

Titels betekenden zoveel voor hem dat ik er al snel achter kwam dat hij in een goed humeur was en veel meer bereid om vragen te beantwoorden als ik hem aansprak als “Herr Reichsmarschall”. Tijdens ondervragingen deed hij zijn uiterste best om gedetailleerde antwoorden te geven - uiteraard in de hoop dat hij zou worden behandeld als een gevangene en niet als een oorlogsmisdadiger.

Hij probeerde alle middelen, subtiel of voor de hand liggend, schoon te wassen. Hij gaf Hitler de schuld van bijna alle fouten van het Duitse opperbevel en de Luftwaffe; natuurlijk probeerde hij zichzelf in een positief daglicht te stellen: “Behalve dat ik Duitser ben, geef ik de voorkeur aan het Westen. Ik ben Europeaan zoals jij.

Als u mijn toespraken kent, zult u toegeven dat ik in geen van die toespraken, of ze nu in vreedstijd of tijdens oorlog zijn gehouden, persoonlijk buitenlandse staatslieden heb aangevallen. Ik heb nooit een functie

bekleed in de nazipartij. Ik was de meest blootgestelde vertegenwoordiger van het staatsgezag.'

Görings rusteloosheid en inconsistentie maakten het uiterst moeilijk om hem in het gareel te houden. Omdat hij vooral geïnteresseerd was in binnenlandse politieke intriges en zijn verkoelende relatie met Hitler, kostte het geduld en concentratie om hem steeds terug te brengen naar het onderwerp van de Luftwaffe.

Hij was redelijk goed op de hoogte van het militaire deel van de luchtmacht, hoewel hij zich door zijn luiheid niet bezighield met technische details. Göring, die zich had omringd met 'yes men', deed alsof hij zich niet bewust was van de vernietigende rol die hij had gespeeld door zijn eigen beslissingen.

In de laatste twee oorlogsjaren was Hitler steeds meer betrokken geraakt bij de kleinste technische beslissingen van de Duitse luchtmacht en tegelijkertijd keerde hij Göring steeds meer de rug toe [..]. Göring sprak over zichzelf als een "vallende ster" en klaagde bitter: "U had een grote bondgenoot in uw luchtoorlog: de Führer."

Göring zag hem voor het laatst op Hitlers verjaardag, 20 april 1945, in de bunker van de Reichskanzlei in Berlijn. Hitler - wiens volledige wantrouwen ook gericht was tegen zijn vertrouwelingen in de SS en in de Gestapo-hiërarchie - was vervuld van haat jegens Göring; hij had zelfs een hekel aan zijn fysieke aanwezigheid. Hij stelde daarom voor dat Göring de schuilkelder verliet en naar Berchtesgaden reed, wat Göring deed, aangezien hij Hitlers verzoek terecht als een bevel opvatte [..].

Op 23 april bezocht de chef-staf van de Duitse luchtmacht, generaal Alfred Keller, hem en meldde dat Hitler in zijn bunker helemaal gek was geworden en zijn verstand had verloren. Dat was reden voor Göring om de staatsmacht over te willen nemen. (Na de vlucht van Rudolf Hess naar Engeland in 1941 had Hitler Göring publiekelijk tot zijn opvolger benoemd als hem iets zou overkomen.)

Volgens de verklaringen van Göring liet hij zich na lang aarzelen door zijn officieren overtuigen, en ontving Hitler op 23 april 1945 het volgende radiobericht:

“Mijn Führer!

Bent u het ermee eens dat ik, na uw besluit om op de commandopost van Festung Berlin te blijven, in overeenstemming met uw decreet van 29 juni 1941, als uw plaatsvervanger, onmiddellijk de algemene leiding van het Reich zal overnemen met volledige vrijheid van handelen intern en extern?

Als er om 22.00 uur geen antwoord is, neem ik aan dat u van uw vrijheid van handelen bent beroofd. Ik zal dan de voorwaarden van uw decreet aannemen als gegeven en handelen voor het welzijn van het volk en het vaderland. Je weet wat ik voor je voel in deze moeilijke uren van mijn leven, en ik kan het niet in woorden uitdrukken. God zegene je en laat je ondanks alles zo snel mogelijk hier komen.

Uw trouwe Hermann Göring."

Hij hoopte, vertelde hij ons, dat de deadline die hij in zijn telegram had gesteld zijn aartsvijand Martin Bormann – die het voordeel had dat hij aan de kant van de Führer stond – niet de kans zou geven om op Göring's bericht te reageren. Het was hem duidelijk dat hij na de

deadline snel zou moeten handelen om daadwerkelijk aan de macht te kunnen komen en om wapenstilstandsonderhandelingen te voeren, die hij als onvermijdelijk erkende.

Ter voorbereiding stuurde hij op 23 april 1945 het volgende bericht naar Joachim von Ribbentrop:

"Ik heb de Führer gevraagd mij voor 23 april 1945 om 22.00 uur instructies te geven. Als tegen die tijd blijkt dat de Führer zijn vrijheid van handelen voor de leiding van het Reich is ontnomen, zal zijn decreet van 29 juni 1941 in werking treden, volgens welke ik al zijn functies als zijn plaatsvervanger zal opnemen. Als u voor middernacht geen andere kennisgeving van de Führer rechtstreeks of van mij ontvangt, verzoek ik u onmiddellijk per vliegtuig naar mij toe te komen.

Göring, Reichsmarschall".

Tot Görings ongeluk kwam Hitlers antwoord maar al te snel. In een bericht dat Göring als echt beschouwde, antwoordde de Führer op 23 april 1945:

"Het decreet van 29 juni 1941 wordt pas van kracht na mijn speciale goedkeuring. Van een ontneming van mijn vrijheid van handelen kan geen sprake zijn. Ik verbied daarom elke stap in de door u aangegeven richting.

Adolf Hitler."

Hitler liet Göring vervolgens arresteren in Berchtesgaden door de SS [..]. Een paar dagen later werden Hitlers "Berghof" en het huis van Göring, dat in de directe omgeving stond, gebombardeerd door de Royal Air Force.

Tot zijn grote ergernis moest Göring twee nachten met zijn gezin doorbrengen in nabijgelegen grotten, "de meest primitieve vertrekken die ik ooit heb gehad", zoals hij opmerkte. Het feit dat zijn vrouw en dochter aan dit ongemak waren blootgesteld, stoorde hem minder dan het feit dat hij zelf geen stromend water had en het moest stellen zonder de luxe die zelfs zijn middelgrote huis in Berchtesgaden bood.

De SS bracht Göring uiteindelijk naar een van zijn statige kastelen in Tirol, die hij had "verworven". Daar bleef hij totdat een Duitse Luftwaffe-rapportage-eenheid op hun

terugtocht uit Italië hem daar vond en bevrijdde. Gedurende deze laatste uren van zijn herwonnen vrijheid stuurde Göring admiraal Karl Dönitz een telexbericht dat misschien wel het meest typerend is voor Göring in zijn ijdelheid en volslagen verkeerde inschatting van zijn situatie.

Dit telexbericht van 6 mei 1945 luidt:

“Grand Admiral,

bent u op de hoogte van de intriges, die de staat in gevaar brengen, die Reichsleiter Bormann heeft gepleegd om mij persoonlijk uit te schakelen?”

Alle maatregelen tegen mij werden in gang gezet door een loyaal verzoek van mijn kant aan de Führer of hij wilde dat het plaatsvervangend bevel van kracht werd.

Mijn verzoek was getriggerd door het rapport van Koller, afkomstig van

Generaloberst Jodl, hij vertelde me dat de Führer, in aanwezigheid van Jodl en andere heren, erop had gewezen dat de Reichsmarschall beslissingen buiten Berlijn moest nemen en dat de Reichsmarschall veel beter was in het uitvoeren van onderhandelingen dan hij was. Stop.

Getuigen waren Jodl en andere heren. Stop.

De maatregelen tegen mij werden volledig uitgevoerd op basis van anonieme telexberichten ondertekend door Bormann. Stop.

Deze telexberichten waren uitsluitend gericht aan SS-Sturmbannführer Frank op de Obersalzberg, waarbij alle verantwoordelijke afdelingen werden omzeild, hoewel de vertegenwoordiger van de Reichsführer en het hoofd van de veiligheids politie, Dr. Kaltenbrunner, in Salzburg aanwezig was. Stop.

Ondanks mijn verzoek werd ik door niemand geïnformeerd en werd er

*geen rechtvaardiging gegeven. Stop.
Reichsführer-SS Himmler kan de grandioze omvang
van deze intrige
bevestigen. Stop.*

*Ik heb net ontdekt dat je Jodl naar Eisenhower wilt
sturen voor
onderhandelingen. Stop.
Ik denk dat het in het belang van ons volk belangrijk is
dat ik, naast de
officiële onderhandelingen van Jodl, onofficieel als
maarschalk met
maarschalk Eisenhower spreek. Stop.*

*Mijn successen bij alle belangrijke onderhandelingen
met het buitenland,
die de Führer mij voor de oorlog altijd toevertrouwde,
garanderen dat ik
kan hopen een geschikte persoonlijke sfeer te creëren
voor Jodl's
onderhandelingen. Stop.*

*Daarbij komt nog het feit dat Engeland en Amerika de
afgelopen jaren
door de pers, radio en verklaringen van hun
staatslieden een*

*gunstiger houding tegenover mij hebben getoond dan
tegenover de andere
politieke leiders. Stop.*

*Ik geloof dat in dit moeilijke uur alle krachten moeten
samenwerken en
dat geen middel onbeproefd mag blijven om de
toekomst van Duitsland zo
goed mogelijk veilig te stellen.*

Göring, Reichsmarschall.'

De lange uren die we met Göring doorbrachten werden alleen onderbroken door maaltijden of, één keer, door zijn verlangen om mij alleen te spreken. Hij beweerde dat hij Zweden twee keer had gered van de Duitse invasie [...] en met succes bij Hitler had gesmeekt de neutraliteit van Zweden te respecteren [...]. En voegde toe:

“Natuurlijk had ik nu naar Zweden kunnen gaan, maar ik wilde mijn Zweedse vrienden niet in verlegenheid brengen!”

Er waren bijna geen vragen waarop Göring geen antwoord of commentaar had. De paar keer dat hij niet

antwoordde, zei hij: *"Ik ben stomverbaasd."* Een keer wendde hij zich tot Walther von Brauchitsch, die aanwezig was, en legde uit: *"Hoe kan ik dat weten? Ik was alleen het hoofd van de bosbouwadministratie, maar ook Reichsjägermeister, voorzitter van het Wetenschappelijk Onderzoeksinstituut"*, vroeg hij sarcastisch en met een vulgaire lach: *"Wat waren de andere 32 taken waarvoor ik verantwoordelijk was?"*

Hij was op de hoogte en zich bewust van de hopeloze situatie van zijn land, maar niet van zijn eigen meedogenloosheid jegens zijn ondergeschikten. Hij legde heel nadrukkelijk uit hoe hij de kerken had verdedigd en hoezeer hij zich had verzet tegen de anti-Joods politiek.

"Natuurlijk was de joodse invloed te sterk, maar de gebruikte methoden zijn nooit door mij gepland en zijn onaanvaardbaar ", zei hij, terwijl hij uit de linkerzak van zijn maarschalksuniform de formulieren haalde van zijn maandelijkse overmakingen aan de joodse kleermaker van zijn vrouw. Theresiënstadt. *"Weet je, Theresienstadt was niet zo'n slecht kamp. Ik heb twee keer dwangarbeiders gezien, onder wie veel joden, op luchthavenfaciliteiten, één keer in Oost-Pruisen, en ik*

zei tegen mijn luchtmachtofficier dat ik niet wilde dat deze elementen voor de luchtmacht werkten."

Op de tweede middag van de verhoren, keerde zijn hulp, die hij nog had, met overhemden en andere persoonlijke bezittingen, terug van het Tiroolse kasteel van Göring. Göring overhandigde de Amerikaanse commandant van het kamp een pakket met de woorden: *"Ik dacht dat het u een genoegen zou doen om deze foto terug te geven aan de voormalige eigenaar, Baron Rothschild in Parijs."* Het was een Madonna van de schilder Hans Memling die \$ 300.000 waard was. Op dezelfde dag gaf Göring een Amerikaanse soldaat een gouden polshorloge ter waarde van \$ 300 ter nagedachtenis aan de "Herr Reichsmarschall" wiens haar hij had geknipt.

Wanneer hij volgende dag naar het geheime Amerikaanse [Camp Ashcan](#) in Bad Mondorf in Luxemburg werd getransporteerd, beseft Göring hoe slecht zijn situatie werkelijk was. Toen hij naar zijn cel werd geleid, die voortaan alleen nog uit een ledikant en twee dekens bestond, zei hij: *"Nu realiseer ik me dat ik een van mijn grootste fouten heb gemaakt dat ik niet hetzelfde pad heb gevolgd als de Führer."*

Op 1 januari 1946 vond het Internationaal Gerechtshof in Neurenberg Hermann Göring schuldig aan alle aanklachten en veroordeelde hem tot de dood door ophanging. Op 15 oktober, een paar uur voordat het vonnis zou worden voltrokken, pleegde Göring zelfmoord door kaliumcyanide in te nemen.

De Hamburgse bankier Eric M. Warburg (1900 tot 1990) verliet in 1938 met zijn ouders Duitsland vanwege de Jodenvervolging door de nazistaat en ging naar de VS. Hij keerde terug naar het Afrikaanse en later naar het Europese oorlogstheater in 1943 als een Amerikaanse officier in de US Army Air Force. Als luitenant-kolonel op een inlichtingenafdeling leidde hij de eerste ondervragingen van leidende Wehrmacht-officieren op Europese bodem, waaronder de generaals Halder en von Falkenhausen. In mei 1945 sprak hij meer dan 20 uur met Hermann Göring.

Warburg had de vragen uit zijn hoofd geleerd om het verhoor het karakter van een normaal gesprek te geven. Göring wees er tijdens de verhoren op dat zijn vrouw een joodse kleermaker in Theresienstadt in dienst had. Hij draagt geen verantwoordelijkheid voor de massamoord op de Europese joden: "Ik heb nooit, nooit, nooit een

doodvonnis ondertekend of iemand naar een concentratiekamp gestuurd - behalve natuurlijk wanneer het militair onvermijdelijk was." Voor Göring's deportatie wees Warburg erop uit het gevaar dat de gevangene zelfmoord zou kunnen plegen. Zo is het gebeurd. Eric Warburg keerde begin jaren vijftig terug naar Hamburg en hervatte het Duitse staatsburgerschap in 1971.